

ΧΡΥΣΗΙΑ ΔΗΜΟΥΛΙΔΟΥ

Το μάτι του βοριά

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το μάτι του βοριά**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Χρυσήδα Δημουλίδου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Μπανούση
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερόσινα Λαδοπούλου

© Χρυσήδα Δημουλίδου, 2015
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Nik Keevil/Arcangel Images,
Anastasios71/Shutterstock
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2015

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2015, 50.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-1176-7
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-1177-4

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr • www.psychogios.gr

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfoffi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr • www.psychogios.gr

ΧΡΥΣΗΙΔΑ ΔΗΜΟΥΛΙΔΟΥ

Το μάτι του βοριά

Λίγα λόγια από τη συγγραφέα

Την άνοιξη του 2008 έγιναν πολλές ανακατατάξεις στη ζωή μου. Έχοντας πλέον ολοκληρώσει το βιβλίο μου *Το σταυροδρόμι των ψυχών*, πήρα μια μεγάλη απόφαση. Να αλλάξω σπίτι, γειτονιά και εκδοτικό οίκο. Παράλληλα είχα αρχίσει να γράφω δύο βιβλία ταυτόχρονα. Αυτό για μένα δεν ήταν κάτι πρωτόγνωρο, πάντα υπάρχουν διάφορες ιστορίες αποθηκευμένες στα αρχεία του υπολογιστή μου, που τις έχω ξεκινήσει αρκετό καιρό νωρίτερα και τις ολοκληρώνω αργότερα. Το ένα βιβλίο με τον τίτλο *Μερσέντες Χιλ* ήταν ένα ερωτικό, μεταφυσικό ας πούμε θρίλερ, και το άλλο με τον πρόχειρο τίτλο *Αριβίστας* αναφερόταν στη ζωή ενός άντρα, που θα γινόταν ο εφιάλτης πολλών γυναικών καταστρέφοντας τις ζωές τους. Ήδη ένιωθα πολύ κουρασμένη με όλα αυτά που ήθελα να κάνω και το διάστημα που θα ακολουθούσε προμηνυόταν πολύ δύσκολο.

Και ήταν.

Αρχές του 2009 υπέγραψα συνεργασία με τον παρόντα εκδοτικό οίκο και παράλληλα μετακόμισα σε άλλη γειτονιά, σε νέο σπίτι, κάνοντας ένα καινούργιο ξεκίνημα στη ζωή μου, αποφασισμένη να αφήσω πίσω μου πολλά που με ταλάνιζαν χρόνια τώρα και με είχαν φορτώσει υπερβολικά. Δεν είναι και το ευκολότερο πράγμα του κόσμου να πετάς από πάνω σου μια πολύχρονη επαγγελματική συνεργασία, να φεύγεις από μια αγαπημένη γειτονιά και γείτονες, να μετακομίζεις σε άλλο σπίτι, αλλάζοντας παραστάσεις και συνήθειες χρόνων. Ήμουν όμως αποφασισμένη να κάνω αλλαγές.

Το 2009 *Το σταυροδρόμι των ψυχών* στον νέο μου εκδότη έγινε τεράστια εμπορική επιτυχία, ξεπερνώντας μέσα σε ελάχιστους μήνες κάθε προσδοκία μου και κάθε αριθμό πωλήσεων που είχα κάνει έως τότε. Η χαρά μου φυσικά ήταν ανείπωτη, όμως συγχρόνως με έκανε να είμαι πολύ προσεκτική στο τι θα εξέδιδα από εδώ και πέρα. Ήθελα πλέον να επικεντρωθώ στη συγγραφή γράφοντας πολυσέλιδα βιβλία, χωρίς όμως να κουράζουν ή να χάνεται στο ελάχιστο το αναγνωστικό ενδιαφέρον. Αυτό βέβαια δεν το έκανα για κερδοσκοπικούς λόγους, η οικονομική κρίση είχε ήδη ξεκινήσει στην Ελλάδα και γνώριζα πως οι εκδότες, προκειμένου να κρατήσουν το αναγνωστικό κοινό, μείωναν τις τιμές των βιβλίων, ανεξάρτητα από τον αριθμό των σελίδων τους. Μετρούσε περισσότερο να αναλύω λεπτομερώς τους χαρακτήρες των ηρώων μου, τοποθετώντας τον αναγνώστη στα άδυτα της ψυχής και του μυαλού τους, κάνοντας ακόμη και ψυχολογική ανάλυση των πράξεών τους, να περνά κάποια μηνύματα στο αναγνωστικό κοινό που θα αφύπνιζαν ή ακόμη θα έδιναν λύσεις σε δικά τους προβλήματα και να έχουν στα χέρια τους ένα «χορταστικό» βιβλίο. Φυσικά αυτό απαιτούσε περισσότερο χρόνο και κόπο σε σύγκριση με τα παλαιότερα βιβλία μου, όμως μου ήταν αδιάφορο.

Η χρονιά που ακολούθησε με έφερε μπροστά σε ένα μεγάλο δίλημμα. Κρατούσα στα χέρια μου δύο ιστορίες, τη *Μερσέντες Χιλ* και τον *Αριβίστα*, όμως είχα χρόνο μόνο για την ολοκλήρωση της μίας. Το πρώτο μυθιστόρημα, όπως ανέφερα, ήταν μια μεταφυσική ερωτική υπόθεση, πιστεύω από τα καλύτερα βιβλία που έχω γράψει, και το δεύτερο ήταν επίσης μια δυνατή ιστορία, όμως με πολλές ερωτικές περιγραφές. Κι επειδή ο ήρωάς μου διηγούνταν τη ζωή του σε πρώτο ενικό πρόσωπο, το λεξιλόγιό του ήταν ωμό και σκληρό, όπως και ο ίδιος. Δε γινόταν να γραφτεί διαφορετικά, ας πούμε πιο «βελοούδινα». Ένας άντρας της νύχτας που χρησιμοποιεί τους ανθρώπους σαν αντικείμενα και δεν έχει συναισθήματα δε μιλά ούτε με το «σεις» ούτε με το «σας».

Οι εκφράσεις που χρησιμοποιούσα, μα κυρίως οι περιγραφές των ερωτικών σκηνών ήταν λεπτομερείς, κάτι που προσωπικά σπάνια έχω συναντήσει σε ελληνικό βιβλίο. Ήθελα τον ήρωά μου ρεαλιστικό, ωμό και μπρουτάλ. Εξάλλου είναι γνωστό στο αναγνωστικό κοινό που με παρακολουθεί χρόνια τώρα ότι δε μου αρέσει να επαναλαμβάνομαι, πως αγαπώ τη διαφορετικότητα, τον πειραματισμό και ψάχνω συνεχώς καινούργιους δρόμους συγγραφικής έκφρασης και δημιουργίας. Το χειρότερό μου είναι να ακολουθώ τη σιγουριά μιας πεπατημένης που ανακυκλώνει, αναμασά και επαναλαμβάνει την ίδια ιστορία με διαφορετικά ονόματα, περιγραφές και τίτλους.

Ο λογοτεχνικός πουριτανισμός έχει βαθιές ρίζες στη χώρα μας και ο Έλληνας αναγνώστης δεν είναι συνηθισμένος σε κείμενα που δεν έχουν λυρισμό. Οι περισσότεροι μάλιστα πιστεύουν πως τον καλό συγγραφέα τον κάνουν το συντακτικό, η ορθογραφία και το κέντημα «ποιητικών» λέξεων και εκφράσεων. Για μένα τον καλό συγγραφέα τον κάνει η ικανότητά του να μετατρέπει την πένα σε εικόνα, ήχο και συναίσθημα. Τα υπόλοιπα είναι δευτερεύοντα. Μυθιστόρημα σημαίνει άγγιγμα ψυχής, όχι παράδοση φιλολογικού μαθήματος.

Παρ' όλα αυτά αποφάσισα πως ο κόσμος δεν ήταν έτοιμος να αποδεχτεί έναν τέτοιο ήρωα, ούτε και ο νέος εκδότης μου, που για να πω την αλήθεια δε γνώριζα ακόμη καλά και δεν είχα το θάρρος να υπερασπιστώ ένα τέτοιο βιβλίο. Γι' αυτό ολοκλήρωσα και παρέδωσα τη *Μερσέντες Χιλ*, που έγινε ακόμη μια εκδοτική επιτυχία. Όμως το προηγούμενο βιβλίο μου, το *Σταυροδρόμι των ψυχών*, αγαπήθηκε τόσο πολύ, που οι αναγνώστες μου ζητούσαν τη συνέχειά του. Αποφάσισα να μην τους χαλάσω το χατίρι κι έτσι τον επόμενο χρόνο εκδόθηκαν οι *Αγγελιαφόροι του πεπωμένου*. Εν τω μεταξύ με είχε κυριεύσει η ιδέα ενός δεύτερου αστυνομικού βιβλίου που δεν ήθελα να αφήσω με τίποτε στην άκρη, επειδή το αστυνομικό είναι για μένα το δυσκολότε-

ρο είδος μυθιστορήματος κι αν έρθει η έμπνευση, την αρπάζεις αμέσως. Έτσι την επόμενη χρονιά εκδόθηκε ο *Λύκος της μοναξιάς*, για να ακολουθήσουν *Οι τρεις υποσχέσεις*, *Το σπίτι των σκιών* και *Το κελάρι τη ντροπής*, αφήνοντας τον *Αριβίστα* μου να περιμένει κλειδωμένος στο συρτάρι. Σχεδόν τον είχα ξεχάσει.

Μετά την παράδοση του τελευταίου βιβλίου μου, *Το κελάρι της ντροπής*, είχα δηλώσει πως θα σταματούσα το γράψιμο για λίγο διάστημα. Και ήταν αλήθεια. Ακολουθούσε ένα πολύ δύσκολο βιβλίο, που εξελισσόταν στην εποχή του Εμφυλίου, με πολλά ιστορικά γεγονότα και μεγάλη αναδρομή και έρευνα στο παρελθόν, μια και βασιζόταν, τουλάχιστον το πρώτο μέρος του, σε πραγματικό γεγονός, κάτι με το οποίο δε συνηθίζω να ασχολούμαι, όμως ήθελα πολύ να γράψω αυτή την ιστορία γιατί ήταν απίστευτα ενδιαφέρουσα. Ιδιαίτερα όμως κουρασμένη και με προβλήματα στα χέρια μου από την πολυετή κόπωση ακατάπαυστης συγγραφής, είπα να κάνω το μεγάλο διάλειμμα.

Και μια μέρα, έχοντας πλέον ελεύθερο χρόνο, αποφάσισα να βάλω σε τάξη τα αρχεία μου, πολλά από τα οποία ήταν αποθηκευμένα σε παλιούς υπολογιστές. Έτσι ξαναβρέθηκε μπροστά μου ο *Αριβίστας*. Διαβάζοντας ξανά τις εκατόν πενήντα σελίδες που είχα γράψει πριν από χρόνια, ξαφνικά ένιωσα εκείνο το γνώριμο γαργαλητό στα δάχτυλά μου, που άρχισαν να πληκτρολογούν και να διορθώνουν το κείμενο. Ένα μεγάλο μέρος της ζωής του ήρωα εξελισσόταν στη Μύκονο της δεκαετίας 1980-90. Το μάτι του βοριά που φύσηξε αιφνίδια πιο άγριο από ποτέ με πήρε και με σήκωσε. Είχα πρωτακούσει αυτή την έκφραση στο Νησί των Ανέμων και οι κάτοικοι εννοούν τον ισχυρό αέρα που όταν φυσά, σηκώνει καρέκλες και τραπέζια στον αέρα. Κι ως τακτική επισκέπτρια της Μυκόνου από πολύ νεαρή ηλικία, τον ξέρω κι από την καλή και από την ανάποδη. Αποφάσισα χάρη σε αυτό τον αιφνίδιο «πνευματικό ξεσηκωμό» να ονομάσω τελικά το βιβλίο μου *Το μάτι του βοριά*.

Έγραφα με κεφαλαία γράμματα τον τίτλο και από εκείνη τη στιγμή τίποτε δεν μπορούσε να με σταματήσει. Έγραφα πιο γρήγορα από ποτέ, σχεδόν δεν ανάσaina, πηγαينوερχόμουν Μύκονο για να συλλέξω κάποιες πληροφορίες που ήθελα και όλο τον Αύγουστο κλείστηκα στο σπίτι μου και πληκτρολογούσα από το πρωί ως το βράδυ, αποφασισμένη να ολοκληρώσω την ιστορία.

Τα τελευταία χρόνια το αναγνωστικό κοινό, λόγω του facebook και γενικότερα των social media, είχε αλλάξει πολύ την οπτική του, μια και πλέον ενημερωνόταν καθημερινά και έδειχνε περισσότερο ανοιχτό σε νέους λογοτεχνικούς δρόμους. Θεώρησα πως ήταν καιρός να εμφανιστεί ο Δάμος. Πού είχε πάει όλη εκείνη η κούραση, η υπόσχεση που είχα δώσει στον εαυτό μου ότι θα ξεκουραστώ; Ξυπνούσα και κοιμόμουν με τον Δάμο να με στοιχειώνει κάθε μέρα όλο και περισσότερο. Μέχρι που μέσα Σεπτέμβρη έγραφα τη λέξη «τέλος».

Φίλοι μου, αυτή τη φορά έρχομαι να δώσω το παρών με ένα πολύ διαφορετικό βιβλίο και έναν ήρωα που έχω αγαπήσει και θέλω να αγαπήσουν και οι αναγνώστες, οι οποίοι είναι αυτοί που έχουν τον τελευταίο λόγο. Αναφέρομαι βέβαια στους αναγνώστες που διαβάζουν ένα βιβλίο κι όχι εκείνους που το κρίνουν από τον τίτλο, το εξώφυλλο ή το οπισθόφυλλό του. Βλέπετε, υπάρχουν κι αυτού του είδους οι «κριτές», που εγώ αποκαλώ υποκριτές γιατί ο μόνος λόγος που καταδέχονται να ξοδέψουν μελάνι για την κριτική ενός βιβλίου είναι για να το αμαυρώσουν, κυρίως όμως να καταποντίσουν την προσωπικότητα του συγγραφέα του. Κάποτε αυτό με ενοχλούσε, πλέον μετά από τόσα χρόνια συνεχούς παρουσίας στον χώρο ξέρω πλέον ποια είμαι, έχω μάθει να αναγνωρίζω αμέσως ποιος είναι κριτής και ποιος υποκριτής και ειλικρινά το τι θα πουν οι τελευταίοι μου είναι αδιάφορο. Δυστυχώς η αυτογνωσία και η ειλικρίνεια που με χαρακτηρίζει από κάποιους εκλαμβάνονται ως έπαρση. Αν εκείνοι που έχουν λόγο με επιχειρήματα

θεωρούνται επηρμένοι και όχι εκείνοι που τους κατηγορούν άνευ επιχειρημάτων, τότε έχουμε χάσει κάθε μέτρο. Αν εκείνοι που εργάζονται σκληρά και η δουλειά τους αναγνωρίζεται κατηγορούνται ως «ψώνια», τότε έχουμε ενδείξεις παραφροσύνης. Αν το να μιλάς με απαξιωτικό τρόπο σε έναν δημιουργό για το έργο του και το ποιόν του σε κάνει να νιώθεις ότι επιτελείς κοινωνικό έργο και κάθαρση, τότε μιλάμε για έλλειψη παιδείας. Και όλα αυτά πίσω από την ανωνυμία.

Μπορεί το διαδίκτυο να έφερε την ενημέρωση και να απελευθέρωσε κάποια στεγανοποιημένα στερεότυπα, όμως κουβάλησε μαζί του και μια παραφροσύνη, αθλιότητα και συκοφαντία, που δεν έχουν προηγούμενο και τα έχω λουστεί προσωπικά. Ευτυχώς υπάρχουν κι εκείνοι που με στηρίζουν με όλη τους την ψυχή κι αν έφτασα ως εδώ, έγινε με τη δική τους αγάπη και ενθάρρυνση. Όχι πως είμαι κάτι ιδιαίτερο, μια δουλειά είναι κι η συγγραφή, όμως έτσι με κάνουν να νιώθω. Ξεχωριστή. Γι' αυτό τους ευχαριστώ από τα βάθη της ψυχής μου.

Τελειώνοντας θα ήθελα να πω κι αυτό. Ίσως κάποιοι, αφού διαβάσετε το βιβλίο, αναρωτηθείτε αν ο Δάμος Χαρμίνης είναι υπαρκτό πρόσωπο, αν ζει, αν κατοικεί κάπου κοντά σας ή αν ο απέναντι άντρας που διαβάζει αυτό το βιβλίο και χαμογελά αινιγματικά είναι ο ίδιος ο πρωταγωνιστής.

Λυπάμαι, όμως σε αυτή την ερώτηση δε θα απαντήσω. Θα αφήσω να πλανιέται ένα μυστήριο γύρω του. Πιστεύω όμως πως στο τέλος οι γυναίκες θα γοητευτούν μαζί του, ίσως και να τον ερωτευτούν και ότι πολλοί άντρες θα ήθελαν να κλέψουν ένα κομμάτι από τη ζωή του...

Καλή ανάγνωση
Χρυσήιδα Δημουλίδου

Λίγα λόγια από τον Δάμο...

Ονομάζομαι Δάμος. Στην ταυτότητά μου γράφει Αδάμος Χαρμίνης. Κανονικά έπρεπε να γράφει χαμίνι. Με τέτοια ζωή που έκανα, θα μου πήγαινε γάντι. Όσα κι αν πω, είναι λίγα. Κοιτάζοντας πίσω, τον δρόμο μου τον βλέπω γεμάτο λάθη. Ακόμη και η εξωτερική μου εμφάνιση ίσως να ήταν λάθος. Γιατί ο Θεός με έπλασε με τα καλύτερα υλικά Του. Με έκανε αυτό που λέμε ωραίο. Όχι απλά ωραίο, κάτι περισσότερο. Μου έδωσε και «προσόντα». Κι εγώ εκμεταλλεύτηκα αυτά τα «προσόντα» στο έπακρο. Δεν άφησα σταγόνα να πάει χαμένη. Σπαταλήθηκα και σπατάλησα ζωές, ανθρώπινες ψυχές, αισθήματα. Και το έκανα συνειδητά για χρόνια, χωρίς έλεος και ενοχές, μέχρι που έγινε μπούμερανγκ και γύρισε καταπάνω μου. Και τότε έκανα τον απολογισμό και μέτρησα σφάλματα δικά μου, των άλλων, που με πέταξαν σε βούρκο και με έπνιξαν. Ακόμη και τώρα που είμαι ώριμος άντρας εξακολουθώ να τραβώ την προσοχή κι ας έχω πλέον ένα κουσούρι που άλλοτε φαίνεται κι άλλοτε όχι, γιατί ξέρω να το κρύβω. Όμως τα κεφάλια γυρίζουν λες κι έχω μαγνήτη. Έναν μαγνήτη που από ευχή έγινε κατάρα.

Η ιστορία που θα σας διηγηθώ είναι η ζωή μου. Κάποια ονόματα και τοποθεσίες έχουν αλλάξει φυσικά για ευνόητους λόγους. Από ό,τι λένε οι ελάχιστοι που τη γνωρίζουν έχει ενδιαφέρον. Το ψευδώνυμό μου κάποτε στην πιάτσα ήταν «cavallo», άλογο στα ιταλικά. Έτσι με αποκάλεσε για πρώτη φορά ο περιβόητος ζωγράφος, ας τον ονομάσουμε Κομνηνό, σαν με είδε ολόγυμνο να ποζάρω μπροστά του. Ο εκλιπών Κομνηνός, πέρα από με-

γάλο ταλέντο, είχε και ισχυρές κοινωνικές διασυνδέσεις. Σήμερα τα έργα του θεωρούνται συλλεκτικά και φυσικά είναι πανάκριβα. Με προσέλαβε σαν μοντέλο. Άλλοι ήταν οι σκοποί του. Σαν με είδε να στέκομαι μπροστά του όπως με γέννησε η μάνα μου, ξερόγλειψε τα πανιασμένα χείλη του έτοιμος να αρπάξει τον ανδρισμό μου που τον τύφλωσε και του 'φυγαν τα πινέλα από τα χέρια. Μα συγκρατήθηκε γιατί με χρειαζόταν κι αν ήθελε να με κρατήσει κοντά του, έπρεπε να μη με αναγκάσει να το βάλω στα πόδια. Εκτός ότι του άρεσα ως αρσενικό, ήμουν και το κατάλληλο μοντέλο για τους πίνακές του. Είχε το σχέδιό του, ήξερε πως θα του έφερνα πολλά λεφτά. Δεν ήταν χαζός. Πέρα από τα όποια πάθη του, ήταν επαγγελματίας και αγαπούσε το χρήμα. Σπάνια τον είδα να κάνει σπατάλες για τον εαυτό του. Ξόδευε μόνο για τα υλικά της δουλειάς του ή όταν προσδοκούσε σε κάτι.

Όταν με πρωτογνώρισε, ήμουν ακόμη πολύ νέος, ούτε δεκαοκτώ, και δεν ήξερα τίποτε από τον πολύχρωμο κόσμο της αμαρτίας και της διαφορετικότητας. Κατάλαβε από την πρώτη στιγμή πως δε γουστάρω τους άντρες. Για μένα ήταν βρόμικο και να κοιτάξω απλά έναν άντρα διαφορετικά. Όλη μου την όρεξη την κρατούσα για τα θηλυκά.

Λένε πως ο καλός ο μύλος όλα τα αλέθει. Και είναι αλήθεια. Κι εγώ ήμουν και καλός και πολύ νέος και πολύ ωραίος μύλος. Τα είχα όλα. Νιάτα, ομορφιά, υγεία, ακατάσχετη ενέργεια, ακόρεστη σεξουαλική όρεξη. Τα μόνα που δεν είχα ήταν οικογένεια και λεφτά. Κυρίως τα δεύτερα. Γιατί η οικογένειά μου με είχε διαγράψει. Δηλαδή ο πατέρας μου. Τη μάνα μου Μαρία την είχα χάσει πολύ νωρίς. Αν δεν την είχε πάρει ο Θεός, ίσως επειδή ήταν πολύ καλός άνθρωπος, η πορεία της ζωής μου να ήταν πολύ διαφορετική. Τώρα πια, μετά από ατέλειωτα χρόνια κραιπάλης και ασυδοσίας πάνω σε κρεβάτια των οποίων τον αριθμό

έχω χάσει προ πολλού, τα πράγματα έχουν αλλάξει άρδην. Όμως κάθε θηλυκό κορμί, φίλε μου, έχει πάντα μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί έχει να σου πει και μια διαφορετική ιστορία.

Είμαι σίγουρος πως ο Θεός πρώτα δημιούργησε τη γυναίκα και μετά τον υπόλοιπο κόσμο. Οι άντρες τη χρυσοπλήρωσαν, τη χρυσοπληρώνουν και θα τη χρυσοπληρώνουν μέχρι να πεθάνουν, γιατί αυτό που έχει ανάμεσα στα πόδια της είναι εξουσία από μόνο του. Είναι το κέντρο του κόσμου. Τι συμβαίνει όμως όταν εκείνη πληρώνει τον άντρα; Όταν τον προσκυνά και τρέχει ξοπίσω του εκλιπαρώντας να μείνει κοντά της; Εκεί, φίλε μου, έρχονται τα πάνω κάτω. Εκεί ανατρέπονται ισορροπίες. Εκεί αρχίζει η σκοτεινή πλευρά της ηδονής. Αν λοιπόν θέλεις να μπεις στα άδυτα αυτής της σκοτεινής πλευράς, τότε δεν έχεις παρά να διαβάσεις την ιστορία μου. Θα σου τα πω όλα. Δε θα σου κρύψω τίποτε, εκτός από ένα. Το πρόσωπο και την ταυτότητά μου. Για σένα θα είμαι μια σκιά, που μπορείς να ζωγραφίσεις με βάση τα χρώματα που θα επιλέξεις ή να πλάσεις σαν γλύπτης με τον πηλό που θα σου δώσω.

Η ιστορία μου ξεκινά τις αναταράξεις της την ημέρα που η απώλεια χτύπησε την πόρτα μου, χαράζοντας έναν δρόμο που ανέτρεψε τα πάντα. Εκείνη τη μέρα κατέβηκα από το τρένο που με πήγαινε στον προορισμό μου, σε λάθος στάση, σε έναν τόπο που δεν ήξερα και, το χειρότερο, δε γνώριζα κανέναν. Δεν ήμουν παρά ένα ολομόναχο παιδί χαμένο στον φόβο και στην ανασφάλεια. Και δεν είχα κανένα να με αγαπά. Μου πήρε πολλά χρόνια να πάω στη σωστή στάση, να μπω στο σωστό τρένο, να φτάσω στον σωστό προορισμό.

Όμως αυτό το εισιτήριο το πλήρωσα ακριβά. Πολύ ακριβά...

Θεσσαλονίκη 1970
Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ

Χάραμα Πέμπτης 7 Μαΐου. Η μέρα ξημερώνει μουντή, έτοιμη να κλάψει. Η άνοιξη έχει μπει για τα καλά, μα ο καιρός προμηνύει χαλασμό και είναι έτοιμος να δείξει τα δόντια του. Μπορεί να είναι άνοιξη που μοιάζει με φθινόπωρο, όμως στην καρδιά μου επικρατεί χειμώνας. Παγωμένος σαν Ανταρκτική.

Ακουμπισμένος σε έναν από τους τέσσερις πυλώνες της κεντρικής εισόδου του νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ, κοιτάζω τον μολυβένιο ουρανό. Δεν πετά ούτε πουλί. Τέτοια μαυριλά. Δεν έχω κλείσει μάτι όλη νύχτα. Τρία μερόνυχτα τώρα. Δεν πατάω καν στο σχολείο. Είμαι στην έκτη τάξη του Δημοτικού, μόλις δώδεκα χρόνων. Πώς να πάω; Εκεί μέσα, σε ένα από τα δωμάτια του δευτέρου ορόφου, η μάνα μου προσπαθεί να ρουφήξει τη λιγοστή ζωή που της απομένει από μια μάσκα οξυγόνου και τις βελόνες των ορών που τρυπούν τα μελανιασμένα χέρια της. Παλεύει με τον θάνατο. Κι είναι τριάντα δύο χρόνων.

Οι γιατροί δε μας χαρίζονται. «Ετοιμάστε τα σάβανα», λένε στον πατέρα μου. «Δεν έχει πολλές ώρες ζωής. Της δίνουμε μορφίνη να αντέξει τον πόνο. Ο καρκίνος την έχει φάει ολόκληρη. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε πλέον».

Εγώ πιο πέρα στέκω μαρμαρωμένος. Πιο μαρμαρωμένος κι από άγαλμα. Η μάνα μου είναι ό,τι έχω και δεν έχω. Είναι η ίδια

μου η ζωή. Ο πατέρας μου ο Αργύρης, ασάλευτος κι εκείνος, προσπαθεί να συνειδητοποιήσει τα λόγια των γιατρών. Τον κοιτάζω με απόγνωση, εκλιπαρώντας για ένα του χάδι, μια λέξη συμπαράστασης. Άδικος κόπος. Ποτέ του δεν άπλωσε το χέρι να με χαϊδέψει. Ούτε παλιά ούτε τώρα, που τόσο τον έχω ανάγκη. Δεν το είχε μέσα του, δεν του 'βγαινε, με αντιπαθούσε, δεν καταλάβαινα. Κι όσο πιο πολύ με κανάκευε η μάνα, τόσο εκείνος απομακρυνόταν από κοντά μου. Ράφτης στο επάγγελμα. Χωμένος ολημερίς στο ραφείο του, περίπου ένα χιλιόμετρο πιο κάτω από το σπίτι μας, σκυμμένος πάνω από τη ραπτομηχανή του, τις μεζούρες, τα ψαλίδια, τις κουβαρίστρες, τις βελόνες και τις καρφίτσες του, να κόβει πατρών να γαζώνει ασταμάτητα ή να ξηλώνει ρούχα.

Τι του βρήκε η μάνα μου και τον παντρεύτηκε δεν μπόρεσα να καταλάβω ποτέ. Εκείνη, μια δεκαεπτάχρονη κοπελούδα, να πάρει έναν τριαντάχρονο ράφτη; Της είχε ράψει ένα παλτουδάκι, του άρεσε και όταν τη ζήτησε από τους δικούς της, τον παντρεύτηκε με κλειστά μάτια. Ένα άβουλο και άβγαλτο πλάσμα, που σαν είπαν οι συγχωρεμένοι παππούδες μου να τον πάρει, δεν έφερε αντίρρηση. Και τι να πει; Φτωχοκόριτσο του Δημοτικού, χωρίς επαγγελματικές προοπτικές, τον παντρεύτηκε και εγκαταστάθηκε στο πατρικό του στην Πολίχνη Θεσσαλονίκης, ένα συμπαθητικό σπιτάκι με δύο καμαρούλες και μεγάλη απεριποίητη αυλή. Οι γονείς του είχαν πεθάνει κι εκείνος το είχε αφρόντιστο. Μπορεί και να την παντρεύτηκε γι' αυτό τον λόγο, να τον φροντίζει. Πάντως δεν τους είδα να μαλώνουν ποτέ. Ούτε όμως και ιδιαίτερες τρυφερότητες. Κι ας ήταν η μάνα μου δροσερή και όμορφη σαν λουλούδι. Σκληρός άνθρωπος ο πατέρας μου. Τουλάχιστον έτσι φάνταζε στα παιδικά μου μάτια.

Ήμουν το πρώτο τους παιδί. Γεννήθηκα στο πατρικό μου με τη βοήθεια μιας μαμής ένα παγωμένο ξημέρωμα, στις 22 του

Νοέμβρη και ενώ το γεγονός ικανοποίησε τον πατέρα μου, με είχα σε απόσταση. Μετά από μένα γεννήθηκε ένα κορίτσι, η αδελφή μου η Αθανασία, που τη βάπτισαν στον αέρα δίνοντας αυτό το όνομα μήπως και ξορκίσουν το κακό και ζήσει. Άδικος κόπος. Η μικρή, καθώς φαίνεται, γεννήθηκε με κάποιο πρόβλημα, οι γονείς μου δεν την πήγαν στο νοσοκομείο, ίσως δεν αντιλήφθηκαν τη σοβαρότητα της κατάστασής της, λίγο μετά τη γέννα την έχασαν. Δεν ξαναπροσπάθησαν, δεν έκατσε, πάντως δεν απέκτησαν άλλο παιδί. Έμεινα μοναχοπαιδί και μοναχογιός. Μακάρι να ζούσε η αδελφή μου. Θα είχα μια συμπαράσταση, έναν φίλο, μια καλή κουβέντα.

Τώρα ένας πάγος ανάμεσα σε εμένα και στον πατέρα μου υψώνεται σαν τεράστιο βουνό. Η σιωπή του είναι ανυπόφορη. Πόση ώρα είμαι εκεί έξω; Παίρνω κουράγιο κι ανεβαίνω τα σκαλοπάτια. Βλέπω μια νοσοκόμα να με πλησιάζει. Τα μάτια της με κοιτάζουν με συμπόνια. «Πού ήσουν;» με ρωτά. «Σε ψάχναμε». Σκύβει και με φιλάει στο μάγουλο. «Κουράγιο, αγόρι μου, η μανούλα σου έφυγε».

Δάκρυα ξεχειλίζουν από τα μάτια μου. Τρέχουν στα μάγουλα, στον λαιμό, στο δάπεδο. Είναι η πρώτη φορά που κλαίω μετά από εκείνη τη μέρα που ο πατέρας μου με κατσάδιασε άσχημα. Ήμουν γύρω στα έξι, πρωτάκι στο σχολείο, όταν μια μέρα τσακώθηκα με ένα μεγαλύτερο αγόρι που με χτύπησε και μου έσκισε την ποδιά. Γύρισα σπίτι και διηγήθηκα τα γεγονότα, έτοιμος να βάλω τα κλάματα. Πολύ με είχε πειράξει που δεν μπορούσα να τον δείρω εγώ. Και τότε ο πατέρας, αντί να με αγκαλιάσει και να μου πει δύο λόγια συμπαράστασης, μου έβαλε το δάχτυλο στη μύτη και μου είπε αυστηρά: *«Μη τυχόν και τολμήσεις να κλάψεις! Γυναικούλα είσαι, βρε; Μόνο οι γυναικούλες κλαίνε!»*

Από τότε δεν τόλμησα να κλάψω. Όμως τώρα δεν αντέχω. Το βάρος είναι μεγάλο. Αφήνω τα δάκρυα να τρέξουν πάνω στα παιδικά μου μάγουλα και ορκίζομαι μέσα μου πως θα είναι τα

τελευταία. Πνίγω βουβά τον πόνο μου, κιχ δε βγαίνει από το στόμα μου. Σέρνω τα βήματά μου μέχρι το δωμάτιο. Η μανούλα, πιο άσπρη κι από τα σεντόνια που τη σκεπάζουν, κοιτάζει το ταβάνι ασάλευτη. Τα πράσινα μάτια της πλαισιωμένα από κατάμαυρες βλεφαρίδες μοιάζουν με γυάλινες θαμπές χάντρες και δε θυμίζουν σε τίποτα τη μοναδική ομορφιά τους. Ο πατέρας δίπλα στο κρεβάτι της κρατά το χέρι. Σηκώνει το βλέμμα του και με κοιτάζει περίεργα. Είναι σαν να μου λέει: «*Τώρα που εκείνη έφυγε, εσύ ποιος είσαι;*» Πέφτω πάνω της και κλαίω σιωπηλά. Το βουβό κλάμα μου σπαράζει τη νοσοκόμα που με χαϊδεύει στην πλάτη, όμως εγώ ελπίζω πως θα δώσει ζωή στο σώμα της μάνας. Με το ζόρι με ξεκολλούν πάνω από το κοκαλωμένο κορμί της.

Η επιστροφή μας στο σπίτι μετά την κηδεία δημιουργεί μεγαλύτερες αποστάσεις μεταξύ μας. Είναι ολοφάνερο ότι δεν υπάρχω. Ο πατέρας γεμίζει βέβαια τα ντουλάπια με τρόφιμα κάθε Σάββατο, όμως δεν ενδιαφέρεται αν τρώω ή όχι, τι τρώω, αν τα πετάω στα σκουπίδια. Μαθαίνω πλέον μόνος μου να φροντίζω τον εαυτό μου και να διαβάζω τα μαθήματά μου. Τα ρούχα μου βρομάνε, τα πλένω όπως να 'ναι, με νερό και πράσινο σαπούνι κι αν δεν έρθει η κυρα-Ευτέρπη, μια γειτόνισσα, φίλη της μάνας μου, που μας λυπάται να βάλει μπουγάδα, μένουμε άπλυτοι και οι δύο. Ο πατέρας φυσικά τη χαρτζιλικώνει.

Ζω σε έναν σιωπηλό κόσμο. Οι μόνες επαφές που έχω είναι στο σχολείο, αλλά κι εκεί δε μιλώ πολύ. Έχω μάθει να κλείνω στον εαυτό μου, φοβάμαι να πω κάτι μήπως με επιπλήξουν. Οι συμμαθητές μου με θεωρούν προβληματικό και χαζό. Πώς είναι δυνατόν να είμαι χαζός όταν παίρνω καλούς βαθμούς σε όλα τα μαθήματα; Δεν πέφτω κάτω από οκτώ πουθενά. Η δασκάλα μου η δεσποινίς Αικατερίνη με συμπαθεί, ίσως επειδή είμαι ορφανός. Κάτι είναι κι αυτό. Είναι σχετικά νέα και έχει ωραία πόδια. Τότε δεν ήξερα τι θα πει ωραία πόδια, όμως δεν μπορώ να

πάρω και το βλέμμα μου. Κάθομαι απέναντι από το υπερυψωμένο έδρανο και καθώς η στενή φούστα της ανεβαίνει πάνω από τα γόνατα, εγώ καρφώνω τα μάτια μου εκεί. Όμως δεν περνά ακόμη τίποτε από το μυαλό μου. Το θεωρώ φυσιολογικό.

Εκείνο που με απασχολεί είναι να μη φέρω αντιρρήσεις και τσακωθώ. Ξέρω πως δεν έχω συμμάχους και θα μου τις βρέξουν. Κι αν μου τις βρέξουν και βάλω τα κλάματα, ο πατέρας μου θα γίνει έξαλλος από θυμό και μπορεί να με κλειδώσει έξω από το σπίτι. Έτσι, η μία απόρριψη ακολουθεί την άλλη. Τα αγόρια με έχουν για κλοτσοπαίδι τους και τα κορίτσια για να τους κάνουν τηλέματα. Είμαι ένα ισχνό, μέτριο σε ύψος αγοράκι, με κουρεμένα σχεδόν γουλί τα μαλλιά και τεράστια απορημένα πράσινα μάτια, ατημέλητος και μάλλον βρόμικος. Μπορεί ακόμη να μην ξέρω τι θα πει ομορφιά, όμως πιστεύω πως είμαι αποκρουστικός. Μόνο ο Ιορδάνης Παρσόγλου, ο συμμαθητής που μοιραζόμαστε το ίδιο θρανίο, δείχνει να με συμπαθεί. Μερικές φορές μου πασάρει λίγο από το κέικ που του βάζει στη σάκα κάθε μέρα η μάνα του. Πόσο τον ζηλεύω που έχει μάνα να του φτιάχνει γλυκά. Έχω να δω στο σπίτι γλυκό από τότε που μας άφησε η δική μου. Ήταν χρυσοχέρα και το τραπέζι μας πάντα γεμάτο με καλούδια που ετοίμαζε. Όσο ζούσε, δεν είχα ανασφάλειες. Τώρα είμαι τρομαγμένος συνεχώς.

Οι υπόλοιποι συμμαθητές μου δε φαίνεται να με προσέχουν. Ακόμη και στη γειτονιά μετά το σχολείο, όταν παίζουν ποδόσφαιρο με εκείνη τη σχεδόν ξεφούσκωτη μπάλα ουρλιάζοντας όλοι μαζί, εγώ στέκομαι παράμερα και τους παρακολουθώ. Και μια μέρα που ένα παιδί στραμπουλά το πόδι του και αποχωρεί από το παιχνίδι με φωνάζουν αναγκαστικά να τον αντικαταστήσω. Το παιχνίδι βρίσκεται στο φόρτε του, δε θέλουν να το διαλύσουν. Η έκπληξη που με περιμένει είναι μεγαλύτερη από τη δική τους. Σε ένα τέταρτο έχω βάλει τρία γκολ και οι χαμένοι ανακηρύσσονται νικητές. Αυτό ήταν. Με σηκώνουν στα χέρια

πανευτυχείς. Είμαι ο ήρωάς τους. Από τότε αρχίζουν να με καλούν συνέχεια στα παιχνίδια τους, μάλιστα τσακώνονται ποια πλευρά θα με έχει δικό της. Συνήθως κερδίζει η ομάδα μου. Πλέον με προσέχουν, όχι τίποτα το ιδιαίτερο, αλλά με κάνει να νιώθω λίγο καλύτερα. Είμαι μόλις στα δεκατρία.

Λίγο καιρό μετά τον θάνατο της μάνας ο πατέρας μου αρχίζει να χάνεται από το σπίτι και κάποια βράδια δεν επιστρέφει καν. Πού πάει, τι κάνει, πού κοιμάται, δεν έχω ιδέα και ούτε τολμώ να ρωτήσω. Αρχίζει όμως να φροντίζει τον εαυτό του και τώρα πληρώνει την κυρα-Ευτέρπη για να μας πλένει τα ρούχα πιο τακτικά. Τι σημαίνει αυτό; Δεν μπορώ να καταλάβω. Φέρεται αλλόκοτα. Δε με ρωτά πια καν πού ήμουν όλη μέρα όταν επιστρέφει σπίτι και δε με βρίσκει εκεί. Αυτό από τη μια με βολεύει, από την άλλη με τρομάζει. Θέλει να με εγκαταλείψει κι αυτός; Δεν έχω κανένα στον κόσμο. Από την πλευρά της μάνας μου οι παππούδες μου έχουν πεθάνει κι αυτοί και δεν υπάρχει άλλος συγγενής. Μοναχοπαίδι κι εκείνη, όπως και ο πατέρας μου. Δηλαδή όχι ακριβώς, κάτι είχε πει η μάνα μου μια μέρα για κάποιον θείο μου που ζούσε στα ξένα, αλλά δεν κατάλαβα καλά. Τη θυμάμαι μόνο να κλαίει εκείνα τα Χριστούγεννα για κάποιο δώρο που είχε έρθει από το εξωτερικό και ο πατέρας δεν το ήθελε.

Δέκα μήνες μετά την κηδεία της μάνας, ένα Σάββατο, ο πατέρας επιστρέφει με πολλά πακέτα και ψώνια στο σπίτι. Μένω άναυδος γιατί αυτό δεν το είχε κάνει ακόμη κι όταν ζούσε εκείνη. Εν τω μεταξύ από το πρωί η κυρα-Ευτέρπη γυαλίζει το σπίτι με προσοχή.

«Αύριο θα έχουμε επισκέψεις. Κοίτα να πας να πλυθείς και να είσαι καθαρός», μου λέει.

Προς τι όλα αυτά; Δεν καταλαβαίνω. Η κυρα-Ευτέρπη με κοιτάζει πονηρά. «Αντε, αγόρι μου, και θα 'ρθουν καλύτερες μέρες», λέει χαμογελαστά.

Την επομένη ο πατέρας με ξυπνά και μου λέει να ντυθώ με τα καλά μου ρούχα και να είμαι φρόνιμος. Επιβλέπει το πεντακάθαρο σπίτι και φαίνεται νευρικός. Δεν τολμώ ούτε να τον κοιτάξω. Γύρω στις έντεκα η εξώπορτα χτυπά. Την ανοίγει αμέσως. Εγώ στέκομαι όρθιος δίπλα στο τραπέζι, στο σαλόνι.

Η γυναίκα που μπαίνει κρατώντας έναν πλαστικό δίσκο τυλιγμένο με ζελατίνα με εντυπωσιάζει. Φοράει ένα στενό κλαρωτό ασπρόμαυρο ταγιέρ, ψάθινο άσπρο καπελάκι, είναι κάπως ψηλή, με ξανθά μαλλιά, κόκκινα νύχια και κραγιόν και είναι αυτό που λέμε ζουμερή. Αγκαλιάζει τον πατέρα μου και τον φιλά στο μάγουλο με οικειότητα. Ποια είναι; Κάποια θεία μου; Δεν έχω θείες. Την κοιτάζω εκστασιασμένος.

Ο πατέρας μου κάνει νόημα να πλησιάσω. «Αδάμο, από εδώ είναι η κυρία Ασπασία». Στρέφεται σε εκείνη. «Ασπασία, από εδώ ο γιος μου ο Αδάμος. Σου έχω μιλήσει γι' αυτόν».

«Τι χαριτωμένο αγοράκι», λέει εκείνη και χαϊδεύει το ισχνό μου μάγουλο. «Ωστε Αδάμος, ε; Εγώ θα σε φωνάζω Δάμο». Μετά περιεργάζεται το σπίτι. «Ωραίο είναι το σπιτάκι σου, Αργύρη μου, και φροντισμένο. Τα θέλει όμως τα μερεμέτια του».

«Θα γίνουν κι αυτά, Ασπασία μου».

Αργύρη μου; Ασπασία μου; Τι συμβαίνει εδώ; αναρωτιέμαι.

Η γυναίκα αφήνει τον δίσκο που κρατά πάνω στο τραπέζι. «Σας έφτιαξα ένα κέικ σοκολάτα μούρλια», λέει με τσαχπίνικο χαμόγελο, βγάζοντας το καπέλο και μετά το σακάκι της. Μέσα από την άσπρη λεπτή μπλούζα της πετάγονται δύο μεγάλα πεπόνια. Τι είναι αυτά; Είχε και η μάνα μου, μα όχι τόσο μεγάλα.

«Να φτιάξω καφεδάκια», λέει ο πατέρας. Όσο ζούσε η μάνα μου τον έφτιαχνε εκείνη, μετά μόνος του. Είναι μερακλής με τον καφέ.

«Μα τι λες τώρα, Αργύρη μου, είμαι στο σπίτι και θα φτιάξεις εσύ καφέδες; Εγώ θα ψήσω τα καφεδάκια μας. Πού το έχεις το καφελάκι και το καμινέτο;»

«Να, εκεί πάνω, στο μεσαίο ντουλάπι».

«Α, ωραία, το βρήκα. Τσακμάκι;»

«Εκεί δίπλα, στο θυμιατό. Ο καφές και η ζάχαρη στο ακριανό ντουλάπι, στα άσπρα βάζα, μαζί με τα φλιτζάνια».

«Μερακλήδικο τον θες όπως πάντα, με φουσκάλες;»

«Ναι, μερακλήδικο».

Πού ξέρει αυτή πώς πίνει τον καφέ ο πατέρας μου;

Με σίγουρες κινήσεις ανάβει τη φωτιά, βάζει το νερό, καφέ και ζάχαρη. Μέχρι να ψηθεί ο καφές, πετάει τη ζελατίνα από τον δίσκο και βγάζει ένα θεόρατο, στρογγυλό, σοκολατένιο πράγμα πασπαλισμένο με άχνη κι από πάνω γλυκό του κουταλιού βύσσινο. Προσπαθώ να συγκρατήσω τα σάλια μου. Εκείνη κόβει με δεξιότεχνία τρία μεγάλα κομμάτια, τα βάζει σε τρία πιατάκια, πάνω σε χαρτοπετσέτα. Μετά παίρνει τον δίσκο που είναι στον πάγκο, βάζει δύο τρία ποτήρια με νερό. Στο τέλος σερβίρει τον καφέ και τα φέρνει όλα στο τραπέζι. Δίνει πρώτα στον πατέρα τον καφέ με το κέικ και μετά σε εμένα με ένα ποτήρι νερό και κάθεται μαζί μας στο τραπέζι. Κοιτάζω τον πατέρα μου. Δεν τολμώ να αγγίξω το πιάτο μου.

«Άντε, μπρε τζιγέρι μου. Τι περιμένεις να το φας; Μπας και δε σ' αρέσει;» μου λέει με χαμόγελο η ξένη.

«Τρώγε, Αδάμο», προστάζει ο πατέρας και πίνει μια ρουφηξιά από τον καφέ του. «Γεια στα χέρια σου, γυναίκα», λέει ευχαριστημένος και χαμογελά.

Εκείνη κορδώνεται και πίνει από τον δικό της. Εγώ έχω πέσει με τα μούτρα στο γλυκό. Ποπό, τι είν' τούτο το πράγμα; Σοκολάτα γεμάτο, δεν το χορταίνω με τίποτε.

«Σ' αρέσει, αγόρι μου;» με ρωτά εκείνη.

«Ναι...» απαντώ ενώ έχω πασαλειφθεί.

«Αδύνατος ο κανακάρης σου, Αργύρη μου, δεν το ταιΐζει το παιδί πια;»

«Ε, όσο και να πεις, όλη μέρα στο μαγαζί, δεν ξέρω τι τρώει».

«Ε, καιρός να έρθω σπίτι να τον φροντίσω εγώ!»

Σταματώ το μάσημα και την κοιτάζω με απορημένα μάτια. Θα με φροντίσει; Πώς θα με φροντίσει;

«Αδάμο, τέλειωνε με το γλυκό σου γιατί θέλω να σου πω κάτι», λέει ο πατέρας. Σκουπίζομαι βιαστικά με τη χαρτοπετσέτα, κοιτάζοντας τα ψίχουλα στο πιάτο. Χαράμι θα πάνε. Άσε που θέλω και δεύτερο κομμάτι. «Άκου, γιε μου, η μάνα σου, Θεός σχωρέσ' την, δε λέω, καλή γυναίκα, μας άφησε δύο άντρες μόνους. Εγώ δουλεύω πολλές ώρες, δεν μπορώ να σε φροντίσω όπως εκείνη. Ούτε τον εαυτό μου. Η κυρία Ασπασία έχασε κι εκείνη τον άντρα της».

«Θεός σχωρέσ' τον», λέει η χήρα και κάνει τον σταυρό της.

«Έτσι είπαμε να έρθει να ζήσει μαζί μας. Κι επειδή δεν μπορεί να έρθει χωρίς λόγο, θα στεφανωθούμε».

Δεν καταλαβαίνω τι μου λέει.

Η Ασπασία του πιάνει το χέρι. «Άσε, Αργύρη μου, θα του το πω εγώ του παιδιού». Με κοιτάζει τρυφερά και μετά πιάνει το πασάλεμμένο με σοκολάτα χέρι μου. «Αγόρι μου, ο πατέρας σου κι εγώ παντρευόμαστε. Την άλλη Κυριακή θα γίνει ο γάμος και μετά θα έρθω εδώ να σας φροντίζω και τους δύο. Τι λες;»

Μένω άλαλος. Παντρεύεται ο πατέρας μου; Τι να πω; Έχω λόγο εγώ; Αντικείμενο είμαι στο σπίτι. Να, σαν το αμπαζούρ απέναντί μας. Την κοιτάζω. Φαίνεται καλός άνθρωπος και χαμογελά γλυκά. Μετά βλέπω το κέικ στον πάγκο. Κάνει ωραία γλυκά. Τουλάχιστον θα έχω καλό φαγητό. Κουνώ το κεφάλι καταφατικά.

«Ωραία», λέει ο πατέρας κάπως ανακουφισμένος.

«Μια χαρά θα τα πάμε οι δυο μας», απαντά εκείνη. «Και μια και γνωριστήκαμε και με το παιδί, να πάμε να το γιορτάσουμε».

«Θα πάμε να φάμε έξω, στην ταβέρνα του Μανόλη», απαντά ο πατέρας μου.

Εκεί τρώγαμε στη χάση και στη φέξη καμιά φορά. Σπάνια

όμως βγαίναμε από το σπίτι όσο ζούσε η μάνα. Η Ασπασία μαζεύει τα πιάτα, τα πλένει και τα τακτοποιεί στη θέση τους. Μετά φοράει το σακάκι της, το ψάθινο καπελάκι της και πιάνοντας τον πατέρα μου αγκαζέ, φεύγουμε για την ταβέρνα.

Μια εβδομάδα αργότερα και πριν κλείσει χρόνος από την ημέρα της κηδείας που ο πατέρας φορούσε μαύρο κοστούμι, το ξαναφορά για να ντυθεί γαμπρός. Δεν υπάρχει λόγος να ράψει άλλο, είναι ολοκαίνουργιο, έτσι αφόρετο όπως κρέμεται στην ντουλάπα και το κρατά για επίσημες στιγμές. Ο γάμος γίνεται στην ίδια εκκλησία που έγινε η κηδεία κι εγώ αυτή τη φορά δίπλα στο ζευγάρι κρατώ μια λαμπάδα μεγαλύτερη από το μπόλι μου. Κάποιοι από τους καλεσμένους χαμογελούν φιλικά, άλλοι ειρωνικά και τα κουτσομπολιά δίνουν και παίρνουν.

Η χήρα μπαίνει πια στο σπίτι επίσημα ως κυρία Χαρμίνη. Είναι τριανταπεντάρα και δεν έχει καμιά σχέση με τη δική μου ταπεινή και σεμνή μάνα. Κοκέτα και ζουμερή σαν ώριμο ροδάκινο, γίνεται αρχόντισσα και κυρά από την πρώτη μέρα. Η πληθωρική, φλύαρη παρουσία της ρίχνει φως στο σκοτάδι που επικρατεί μετά τον θάνατο της μάνας. Τώρα νιώθω λιγότερο μόνος. Η αλήθεια είναι πως είναι καλή μαζί μου. Δεν έχει παιδιά και ευελπιστώ ότι θα αποκτήσω αδελφια γρήγορα. Τα δωμάτια βάφονται, λίγα καινούργια έπιπλα, λίγα λουλούδια, η μυρωδιά του σπιτικού φαγητού και άφθονη πολυλογία δε μου είναι δυσάρεστα. Τη συμπαθώ. Το ίδιο κι εκείνη. Με χαϊδεύει στοργικά στο κεφάλι και επαναλαμβάνει πόσο γλυκό και καλό παιδί είμαι.

Το πιο σημαντικό από όλα είναι ότι η Ασπασία μαγειρεύει και μάλιστα πολύ καλά. Της αρέσει το φαγητό. Κάθε μέρα κι άλλο πιάτο, να τα γλυκά και οι πίτες, μου ανοίγει η όρεξη, νιώθω δυνατός και γεμάτος ενέργεια. Το ίδιο και ο πατέρας, που αρχίζει να κάνει κοιλιά. Όμως δε διαμαρτύρεται, ούτε για τα λεφτά που του ζητά κάθε μέρα.

Τα βράδια, τουλάχιστον τον πρώτο καιρό, ακούω τους σομιέδες από το διπλανό δωμάτιο να τρίζουν. Δε μας χωρίζει παρά ένας λεπτός, σαν χαρτί τοίχος. Το σπίτι μας είναι παλιό, όμως εγώ το αγαπώ και νιώθω ασφάλεια στο δωμάτιό μου. Μόνο εκεί. Οι υπόλοιποι χώροι μετά την απουσία της μάνας είναι ξένοι. Ο κόσμος μου αρχίζει και τελειώνει στο δικό μου δωμάτιο. Δεν έχω παρά ένα μονό σιδερένιο κρεβάτι, ένα τραπεζάκι-γραφείο με την καρέκλα του για να μελετώ τα μαθήματά μου, μια μονόφυλλη καρυδένια ντουλάπα με έναν ολόσωμο καθρέφτη πάνω στην πόρτα της και μια μικρή βιβλιοθήκη με ράφια στον τοίχο. Μου φτάνουν και μου περισσεύουν. Από το παράθυρό μου βλέπω τον κήπο και μια λεμονιά, η αγαπημένη της μάνας, που μας δίνει τα πιο ωραία ζουμερά λεμόνια. Πάντα θυμάμαι τις λεμονόπιτες της. Φέτος όμως δεν ήταν τόσο ζουμερά. Ήταν παραμελημένη, όπως και όλος ο κήπος. Ποιος να τον φρόντιζε; Εγώ; Όποτε θυμόμουν την πότιζα.

Σχεδόν κάθε βράδυ ρυθμικά ο ίδιος ήχος. Κριτξξξ, κριτξξξξ. Τότε σκεπάζομαι με τις κουβέρτες μου, σαν να με τρομάζει. Ευτυχώς δεν κρατά πολύ. Το πολύ δεκάλεπτο. Όσο ζούσε η μάνα μου, δε θυμάμαι να άκουσα το παραμικρό. Ίσως επειδή ήμουν μικρός και δεν καταλάβαινα, ίσως επειδή δε με ενδιέφερε, ίσως επειδή η μάνα ήταν πολύ προσεκτική. Το κεραμιδόχτιστο σπίτι μας είναι μικρό και υπερυψωμένο ένα μέτρο από τη γη. Ένα σαλονάκι, μια κουζίνα, δύο κρεβατοκάμαρες και μια αποθηκούλα από πίσω, μας είναι αρκετά. Η αυλή μας όμως που είναι γεμάτη με λουλούδια που φύτεψε με τα χεράκια της η συγχωρεμένη το κάνει να μοιάζει με παράδεισο. Είχε μεγάλη αδυναμία στα λουλούδια. Ξερό κλαδί της έφερνες κι εκείνη το έκανε να ανθίσει. Το καλοκαίρι το περνάμε στον κήπο. Μπαίνουμε μέσα μόνο για ύπνο και καμιά φορά ο πατέρας ή εγώ κοιμόμαστε εκεί έξω σε ένα ράντσο. Όλα φαντάζουν όμορφα στη γειτονιά. Δε γνωρίζω ακόμη πως λίγα χιλιόμετρα πιο πέρα υπάρχει ένας άλλος κό-

σμος, πολύ διαφορετικός. Στην Πολίχνη δεν υπάρχουν πλούσιοι και φτωχοί, μόνο φτωχοί. Μεροκαματιάρηδες οι περισσότεροι. Πιστεύω πως έτσι ζει όλος ο κόσμος παντού.

Η τηλεόραση που πρωτοεμφανίζεται δειλά στα ελληνικά σπίτια αποτελεί προνόμιο των λίγων. Δε μας αφορά. Εμείς στους χωματόδρομους της γειτονιάς παίζουμε καθημερινά του κόσμου τα παιχνίδια, κρυφτό, κυνηγητό, μακριά γαϊδάρα, μέχρι ξύλο και πετροπόλεμο. Τρώμε για κολατσιό φέτες ψωμί με λάδι και ρίγανη ή με κόκκινη σάλτσα με βασιλικό, άντε οι τυχερότεροι λιωμένη σοκολάτα μερέντα, που τη λατρεύω, είμαστε ευτυχισμένοι όταν έχουμε μπάλα να παίξουμε ποδόσφαιρο κι αν υπάρχει και ποδήλατο ή πατίνι, γίνεται πανηγύρι.

Τη θάλασσα τα καλοκαίρια τη βλέπουμε με το κιάλι, γιατί για να πάμε στην Καλαμαριά θέλουμε πολλή ώρα. Όμως όποτε πάμε, δε βγαίνω από μέσα. Μωρό με πέταξε η μάνα μου στο νερό και κολύπησα αμέσως σαν ψάρι. Από τότε τη λάτρεψα και ο καημός μου ήταν που δεν είχαμε παραλία πιο κοντά. Ο κινηματογράφος είναι μια άλλη μεγάλη διασκέδαση, που απολαμβάνουμε οικογενειακά όποτε αποφασίσει ο πατέρας. Δεν υπάρχουν πολλές επιλογές να ξεσκάσουμε, μόνο καμιά ταβέρνα, σινεμά και επισκέψεις σε φιλικά σπίτια.

Το τραπέζι μας όμως είναι γεμάτο μέχρι εκεί που δεν παίρνει. Η Ασπασία έχει αρχίσει να παχαίνει. Γι' αυτό όλο και κάνει μεταποιήσεις στα κουμπιά και στα φουστάνια της στο ραφείο του πατέρα. Εγώ από την άλλη, όσα πιάτα κι αν κατεβάσω, δεν παίρνω δρόμι. Μόνο ύψος. Εκείνη χαίρεται που τιμώ δεόντως το φαγητό της. Οι σχέσεις μας είναι ζεστές. Αντίθετα, με τον πατέρα παραμένουν ίδιες. Αδιάφορες ως παγωμένες. Πίστευα πως με τον ερχομό της θα άλλαζαν τα πράγματα μεταξύ μας, όμως δεν άλλαξε το παραμικρό. Δε με ενοχλεί πλέον, το έχω συνηθίσει. Εκείνο

που με ενοχλεί είναι πως δεν πατά το πόδι του στον τάφο της μάνας. Αν δεν πάω εγώ να ανάψω κανένα κερί και να τον ξεχορταριάσω, θα σκεπαστεί από τα φύλλα των δέντρων και θα γεμίσει αγριόχορτα. Η απουσία της με πονά, μα αρχίζω να συνηθίζω αυτό τον πόνο. Η ασπρόμαυρη φωτογραφία της, πάντα κρεμασμένη στον τοίχο απέναντι από το μονό ντιβάνι μου, με κάνει να την αισθάνομαι δίπλα μου άγγελο προστάτη. Πριν κοιμηθώ εκείνη με καληνυχτίζει πάντα με ένα φιλί κι εγώ απαντώ: «Καληνύχτα, μαμά». Θέλω να πιστεύω ότι βρίσκεται πάντα εδώ κοντά μου.

Ευτυχώς έχω τα διαβάσματά μου, έχω επιτέλους φίλους, το καλομαγειρεμένο φαγητό μου στο τραπέζι, τα ρούχα μου καθαρά και σιδερωμένα. Πάνω σε αυτό η μητριά μου είναι άφογη. Όλα μου τα ρούχα πλένονται και σιδερώνονται τακτικά και τα βρίσκω έτοιμα επάνω στο ντιβάνι μου. Ακόμη δεν ξέρω ποιο είναι το μέλλον μου, τι θα κάνω, όμως να γίνω ράφτης σαν τον πατέρα μου αποκλείεται. Εκείνος επιμένει να πηγαίνω στο ραφείο και να μάθω να γαζώνω. Προσπάθησα, είναι η αλήθεια, όμως τα μεγάλα μου χέρια με τα χοντροδάχτυλα δεν είναι ικανά για τέτοια λεπτή δουλειά. Με την μπάλα τα καταφέρνω καλύτερα.

Έναν χρόνο μετά τον γάμο έχω ρίξει απότομα ύψος και έχω πάρει βάρος. Ο πατέρας δεν προλαβαίνει να μου ράβει καινούρια παντελόνια και να αγοράζει παπούτσια. Τελευταία τα κάνει μεγαλύτερα, για να μην είναι άχρηστα. Με στραβοκοιτάζει κάθε φορά που του λέω πως τα ρούχα μου με στενεύουν, λες και ευθύνομαι εγώ που μεγαλώνω. Πλησιάζω πια τα δεκατέσσερα και πάω δευτέρα Γυμνασίου και κάπου εκεί εμφανίζονται οι πρώτες σεξουαλικές ορμές, που με βασανίζουν από το πρωί ως το βράδυ. Κάθε μέρα και περισσότερο. Δεν ξέρω ακόμη πολλά γι' αυτά τα πράγματα, είμαι ντροπαλός και προσπαθώ να κρύψω τις κάψες μου, κρατώντας πάντα κάτι πάνω από τον καρβάλο μου, εί-

τε ένα μαξιλάρι, είτε ένα βιβλίο, ακόμη και ένα πιάτο με φαγητό. Οι ορμές μου είναι ανεξέλεγκτες και απρόβλεπτες. Εμφανίζονται ακόμη και στο τραπέζι την ώρα του φαγητού. Ευτυχώς που το τραπεζομάντιλο είναι μακρύ και σκεπάζει καλά την ντροπή μου. Γιατί ντρέπομαι πολύ.

Συχνά πυκνά κοιτάζομαι στον καθρέφτη της ντουλάπας μου και δεν πιστεύω αυτό που βλέπω. Έχω αρχίσει να βγάζω τρίχες στο σαγόνι και στο σώμα, οι γωνίες του προσώπου μου γίνονται έντονες, οι πλάτες μου φαρδαίνουν, το σώμα μου είναι γεμάτο μύες. Πέρα από μπάσκειτ στο Γυμνάσιο, το ποδόσφαιρο στη γειτονιά και το ελάχιστο κολύμπι το καλοκαίρι, δεν κάνω άλλο άθλημα, όμως φαίνομαι πολύ γυμνασμένος. Ούτε τα καταπράσινα, στο χρώμα του σμαραγδιού, μάτια μου με τις μαύρες βλεφαρίδες, ίδια με της μάνας μου, ούτε τα πολύ πυκνά, ελαφρώς σπαστά μαλλιά μου κάνουν εντύπωση. Δεν ξέρω ακόμη τι θα πει ομορφιά, δεν ξέρω αν είμαι όμορφος. Εκείνο που ξέρω είναι πως μέσα από το εσώρουχό μου ο ανδρισμός μου ορθώνεται σαν τεράστιο κανόνι, έτοιμο να βομβαρδίσει όποιον στόχο σημαδέψει.

Βρίσκομαι στο δωμάτιό μου με κατεβασμένα το παντελόνι της μπλε φόρμας μου και το σώβρακο, εξετάζοντας το «κανόνι» μου προσεκτικά και λίγο προβληματισμένος. Είναι φυσιολογικό που είναι τόσο μεγάλο, χοντρό και γεμάτο γαλαζοπράσινες φλέβες; Το κεφάλι του, ροδαλό και απαλό σαν βελούδο, είναι υγρό, γιατί πιέζοντάς το με τα δάχτυλα, βγάζει σταγόνες διάφανου υγρού. Το χαϊδεύω αφού πρώτα σαλιώσω το δάχτυλό μου κι εκείνο προήζεται ακόμη περισσότερο. Δεν είναι η πρώτη φορά που το κάνω αυτό. Τον τελευταίο χρόνο γίνεται σχεδόν καθημερινά, καμιά φορά και δύο και τρεις φορές την ημέρα. Ο νους μου είναι συνεχώς εκεί και δε βλέπω την ώρα να πάω τάχα για διάβασμα και να μείνω επιτέλους μόνος.

Ονομάζομαι Δάμος Χαρμίνης και θα σας διηγηθώ τη ζωή μου ξεκινώντας δωδεκάχρονο παιδί από τη Θεσσαλονίκη του 1970, όπου ένα γεγονός πάγωσε μέσα μου κάθε συναίσθημα και με μετέβαλε αργότερα σε «μάτι του βοριά», που σάρωσε ζωές και κρεβάτια πολλών γυναικών.

Πέρα από αυτό, θα αναφερθώ σε πολιτικά σκάνδαλα, στη σκοτεινή πλευρά της νύχτας και των ναρκωτικών, στον πόλεμο των νυχτερινών κέντρων, όπως τον έζησα, στη μάστιγα του αιώνα, το aids, στις άγριες νύχτες μου τη δεκαετία 1980-1990 στη Μύκονο, τότε που το νησί ήταν ο απόλυτος παράδεισος και υπήρχαν μόνο χρυσάφενια άμμος, θάλασσα, ουρανός και γυμνοί άνθρωποι.

Η γλώσσα που χρησιμοποιώ είναι πολύ σκληρή και στις σκηνές που περιγράφω, κυρίως πάνω στο κρεβάτι μου, υπάρχει ωμός ρεαλισμός, έτσι ακριβώς όπως τα έκανα, χωρίς κανένα απαγορευτικό και χωρίς τον λυρισμό που ίσως απαιτεί ένα λογοτεχνικό βιβλίο. Δεν είμαι συγγραφέας. Είμαι ένας άντρας που βίωσα με πάθος τα λάθη μου.

Αν το μετάνιωσα; Αν καταστράφηκα; Αν δικαιώθηκα; Θα το μάθετε στο τέλος. Ένα είναι σίγουρο. **«Για να διαβάσεις τη ζωή μου, πρέπει να μπορείς και να την αντέξεις...»**

Δ. Χ.

ΑΥΣΤΗΡΑ
ΓΙΑ
ΕΝΗΛΙΚΟΥΣ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ISBN 978-618-01-1176-7

9 786180 111767

ΚΩΔ. ΜΗΧ. ΣΗΞ. 16854

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η